

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Cdo/63/2025
Identifikačné číslo spisu: 1117220076
Dátum vydania rozhodnutia: 29.04.2026
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Halušková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:1117220076.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Haluškovej a členov senátu JUDr. Jozefa Kolčuna, PhD. a JUDr. Jany Zemkovej, PhD. v spore žalobcu AGRO MERNÍK, s.r.o., Merník 179, IČO: 36 497 908, zastúpeného obchodnou spoločnosťou Advokátska kancelária VASIL & partners, s.r.o., Košice, Kupeckého 320/33, IČO: 47 240 482, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky, Bratislava, Dobrovičova 116/12, IČO: 00 156 621, o náhradu škody, vedenom na bývalom Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 23C/47/2017, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 30. októbra 2024 sp. zn. 7Co/9/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalovanej proti žalobcovi n e p r i z n á v a náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. (Od 01. júna 2023) bývalý Okresný súd Bratislava I (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo dňa 18. 10. 2022 č. k. 23C/47/2017-532 zamietol žalobu a žalovanej nepriznal nárok na náhradu trov konania.

1.1. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že predmetom konania bola náhrada škody (nevyplatené platby na ekologické poľnohospodárstvo za roky 2015 - 2017 ako ušlý zisk), ktorá mala žalobcovi vzniknúť v príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom orgánu verejnej moci (Pôdohospodárskej platobnej agentúry a Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR). Žalobca si žalobou doručenou dňa 01. 08. 2017 pod sp. zn. 23C/47/2017 uplatnil najskôr sumu 141.961,80 eura s úrokom z omeškania 8 % ročne z tejto čiastky od 26. 05. 2017 do zaplatenia (ušlý zisk za r. 2015) a žalobou doručenou dňa 21. 08. 2019 vedenou pod sp. zn. 20C/49/2019 sumu 283.923,60 eura (ušlý zisk za roky 2016, 2017) s úrokom z omeškania vo výške 8 % ročne z tejto sumy od 02. 08. 2019 do zaplatenia. O spojení týchto vecí na spoločné konanie rozhodol okresný súd uznesením zo dňa 25. 07. 2022 sp. zn. 23C/47/2017 vydaným podľa § 166 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“).

1.2. Žalobca tvrdil nesprávny úradný postup žalovanej v podobe iného nezákonného zásahu do jeho práv a právom chránených záujmov nesprávnym riešením kolízie medzi zákonom č. 189/2009 Z. z. ako

predpisom vyššej právnej sily a nariadením vlády č. 75/2015 Z. z. ako predpisom nižšej právnej sily. Argumentoval, že zmluvu o kontrolnej činnosti s inšpekčnou organizáciou uzavrel dňa 03. 03. 2015, v lehote určenej v § 7 ods. 2 písm. a) zákona č. 189/2009 Z. z., t. j. 30 dní od doručenia (12. 02. 2015) oznámenia o registrácii od ÚKSÚP (Ústredného kontrolného a skúšobného ústavu poľnohospodárskeho, pozn. dovolacieho súdu). Nariadenie vlády č. 75/2015 Z. z. stanovujúce iné lehoty na uzavretie zmluvy s inšpekčnou službou označil za odporujúce zákonu č. 189/2009 Z. z. V zmysle teórie prednosti mala PPA postupovať podľa predpisu s vyššou právnou silou. Okrem toho, v čase uzatvorenia zmluvy (03. 03. 2015) bol účinný iba zákon č. 189/2009 Z. z.; nariadenie č. 75/2015 Z. z. nadobudlo účinnosť 15. 04. 2015 a nemohlo pôsobiť retroaktívne. Zdôraznil aj, že v čase podávania žiadosti (14. 05. 2015) zmluvu s inšpekčnou službou uzatvorenú mal a nemohol postupovať v súlade s nariadením vlády, ktoré bolo účinné až od 15. 04. 2015, t. j. po tom, ako uzavrel zmluvu.

1.3. V konaní bolo preukázané, že Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky v Bratislave (v skratke „ÚKSÚP“) vydal dňa 30. januára 2015 pod č. OŽP/233/2015 oznámenie o registrácii žalobcu ako prevádzkovateľa v ekologickej poľnohospodárskej výrobe podľa § 4 písm. a) zák. č. 189/2009 Z. z. pod registračným číslom SK - 2015/1131; oznámenie bolo žalobcovi doručené dňa 12. 02. 2015. Žiadosťou zo 14. 05. 2015 žalobca požiadal Pôdohospodársku platobnú agentúru (ďalej len „PPA“) o zaradenie do opatrenia platby na ekologicke poľnohospodárstvo v zmysle nar. vl. č. 75/2015 Z. z., ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v súvislosti s opatreniami programu rozvoja vidieka. Listom z 19. 02. 2016 PPA žalobcovi oznámila, že jeho žiadosť nespĺňa zákonné podmienky pre zaradenie do opatrenia ekologického poľnohospodárstva (ďalej len „EP“) pre nesplnenie povinností mať počas trvania záväzku uzatvorenú zmluvu s inšpekčnou organizáciou, v prvom roku (pre žalobcu v r. 2015) najneskôr do 01. marca (§ 32 ods. 1 písm. a) nar. vl. č. 75/2015 Z. z.). Uvedená zmluva bola inšpekčnou organizáciou Naturalis SK, s.r.o. podpísaná a odoslaná na podpis žalobcovi dňa 26. 02. 2015, žalobca prijal kvalifikovaný návrh na uzatvorenie zmluvy (§ 43a ods. 1 OZ) dňa 03. 03. 2015. Dňa 02. 02. 2017 a 31. 01. 2019 sa žalobca obrátil na Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR (v skratke „MPaRV“) so žiadosťou o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody podľa zák. č. 514/2003 Z. z., ktorej nebolo vyhovené.

1.4. Vychádzajúc z § 1 ods. 1 písm. d), § 2 ods. 1, § 2 ods. 3, § 2 ods. 6, § 2 ods. 12, § 32 ods. 1, § 36 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 75/2015 Z. z., ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v súvislosti s opatreniami programu rozvoja vidieka (ďalej len „nari. č. 75/2015 Z. z.“), § 1, § 7 ods. 1 a 2 zákona č. 189/2009 Z. z. o ekologickej poľnohospodárskej výrobe (ďalej aj „zák. č. 189/2009 Z. z.“), § 3 ods. 1, § 6 ods. 1, § 7 ods. 1 zákona č. 543/2007 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy pri poskytovaní podpory v pôdohospodárstve a rozvoji vidieka (ďalej len „zák. č. 543/2007 Z. z.“), § 43a ods. 1, § 43c ods. 1, § 43c ods. 2 prvá veta, § 44 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej tiež „OZ“), § 2 písm. a), § 3 ods. 1 písm. d), § 3 ods. 2, § 4 ods. 1 písm. d), § 9 ods. 1, § 9 ods. 4, § 15 ods. 1, § 16 ods. 4, § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zák. č. 514/2003 Z. z.“) súd prvej inštancie žalobu zamietol pre nepreukázanie existencie nesprávneho úradného postupu vyžadovaného zákonom č. 514/2003 Z. z.

1.5. Okresný súd uviedol, že žalobca prepája dve rozdielne právne úpravy. Zákon č. 189/2009 Z. z. upravuje podmienky vykonávania ekologickej poľnohospodárskej výroby bez ohľadu na to, či si subjekt, ktorý ju vykonáva, uplatní alebo neuplatní podporu alebo dotáciu v zmysle aproximačného nar. č. 75/2015 Z. z. Nar. vl. č. 75/2015 Z. z. stanovuje výlučne podmienky pre poskytnutie finančnej podpory v súvislosti s opatreniami programu rozvoja vidieka. Rozdielny vecný rozsah pôsobnosti uvedených právnych predpisov vyplýva z predmetu a účelu právnej úpravy vymedzeného v úvodných ustanoveniach aj z rozdielneho okruhu oprávnených subjektov, rozdielnej terminológie či sankčných mechanizmov. Žalobcov postup súladný so zák. č. 189/2009 Z. z. bez ďalšieho nezakladá jeho nárok na poskytnutie dotácie podľa nar. vl. č. 75/2015 Z. z. Zmyslom a účelom prijatia nar. č. 75/2015 Z. z. nebolo poskytnúť dotácie všetkým žiadateľom, ale nastaviť prísne, no jasné podmienky pre zaradenie do programov finančnej podpory. Z neexistujúceho vzťahu vzájomnej súvislosti a prepojenosti nemožno vyvodit' ani záver o derogovaní zák. č. 189/2009 Z. z. neskôr prijatým nar. č. 75/2015 Z. z. Irelevantný je odkaz v prílohe formulára žiadosti o poskytnutie platby na zák. č. 189/2009 Z. z. V intenciách uvedeného úradný postup PPA a MPaRV nemožno hodnotiť ako nesprávny ani v zmysle postupu priečiaceho sa účelu právnej normy.

1.6. K rozporu nariadenia č. 75/2015 Z. z. so zákonom č. 189/2009 Z. z. okresný súd zopakoval, že do vecnej pôsobnosti zák. č. 189/2009 Z. z. nepatrí regulácia podmienok pre poskytnutie dotácie, ale stanovenie podmienok ekologickej poľnohospodárskej výroby. Zák. č. 189/2009 Z. z. žalobcovi nezaložil právo na priznanie požadovanej finančnej podpory. Ak mala byť tvrdená škoda žalobcovi spôsobená nesprávnou podzákonnou právnou úpravou, žalovaná v zmysle § 9 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z. za túto nezodpovedá. Z režimu zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci je legislatívna právomoc nielen parlamentu, ale aj vlády SR vyňatá. Prijímanie právnych predpisov nie je vykonávaním úradného postupu v priamom vzťahu ku konkrétnym účastníkom, absentuje kauzálny nexus medzi normotvornou činnosťou a škodou. Striktným postupom podľa nar. vlády č. 75/2015 Z. z. sa žalovaná nemohla dopustiť nesprávneho úradného postupu. Vychádzajúc z uvedeného súd prvej inštancie nezistil rozpor zákona s nariadením riešiteľný podľa zásady „lex superior derogat legi inferiori“. Zdôraznil, že v prípade konfliktu označených právnych úprav by postup žalovanej bez toho, aby Ústavný súd SR vyslovil rozpor predpisu nižšej právnej sily s právnym predpisom vyššej právnej sily, nemohol byť iný.

1.7. Pri otázke retroaktivity vládneho nariadenia č. 75/2015 Z. z. okresný súd konštatoval, že táto právna úprava nemení obsah práv a povinností vzniknutých a priznaných právnou úpravou v minulosti, ale zohľadňuje podmienky pre budúci záväzok od predchádzajúcich skutočností, ktoré zákonodarca označil pro futuro pre priznanie dotácie za rozhodujúce. Po vysvetlení rozdielu medzi pravou a nepravou retroaktivitou súd prvej inštancie uviedol, že zákon č. 189/2009 Z. z., ktorý predchádzal prijatiu nariadenia č. 75/2015 Z. z., nekreeoval právo na poskytnutie dotácie. Stanovenie podmienok jej poskytnutia nariadením objektívne žiadnym spôsobom nezasahuje do práv priznaných predchádzajúcou právnou úpravou, len precizuje podmienky odvíjajúce sa od minulých skutočností s následkami pro futuro. Irelevantná je aj skutočnosť, že v čase uzatvorenia zmluvy s kontrolnou inšpekčnou organizáciou nebolo nar. vl. č. 75/2015 Z. z. účinné, nakoľko spôsob určenia pravidiel a podmienok pre poskytnutie finančných podpôr patrí plne do kompetencie vlády. Okresný súd poukázal aj na to, že právna úprava poskytovania finančnej podpory podľa programu rozvoja vidieka bola v čase uzatvárania zmluvy s organizáciou Naturalis SK, s.r.o. ešte prísnejšia - v § 44 nar. vl. č. 499/2008 Z. z. vyžadovala ako podmienku poskytnutia agroenvironmentálnej platby uzatvorenie dohody o výkone kontroly s akreditovanou kontrolnou organizáciou už do konca januára každého roka vzťahu.

1.8. Za nadbytočné označil okresný súd vykonanie žalobcom navrhnutého dokazovania správami z kontroly na mieste.

1.9. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP. V konaní úspešnej žalovanej nepriznal nárok na náhradu trov konania, pretože jej žiadne nevznikli, čím odpadla potreba samostatného rozhodnutia o výške náhrady trov konania podľa § 262 ods. 2 CSP (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 28. 02. 2018 sp. zn. 7Cdo/14/2018).

2. Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 30. októbra 2024 sp. zn. 7Co/9/2023 (na č. l. 604 súdneho spisu) rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil (I. výrok) a rozhodol, že žalovanej sa proti žalobcovi nepriznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd, prihliadajúc na obsah súdneho spisu a z neho vyplývajúci skutkový stav (ktorým bol v zmysle § 383 CSP viazaný), nezistil v postupe súdu prvej inštancie žiadne vady týkajúce sa procesných podmienok (§ 380 ods. 2 CSP).

2.1. Odvolací súd zdôraznil, že splnenie podmienok na vykonávanie ekologického poľnohospodárstva a splnenie podmienok na poberanie platby na ekologické poľnohospodárstvo je potrebné posudzovať samostatne.

2.1.1. Zákomom č. 189/2009 Z. z. boli stanovené niektoré pravidlá ekologickej poľnohospodárskej výroby podľa osobitných predpisov vrátane práv a povinností osôb vykonávajúcich ekologickú poľnohospodársku výrobu a ich registrácie. Jeho prijatie bolo podmienené o. i. zmenou vymedzenia pojmov v nariadení Rady (ES) č. 834/2007 o ekologickej výrobe a označovaní ekologických produktov, ktorým sa zrušilo nariadenie (EHS) č. 2092/1991. Splnenie podmienok na vykonávanie poľnohospodárskej činnosti v systéme ekologickej výroby (registrácia prevádzkovateľa a uzavretie písomnej zmluvy s inšpekčnou organizáciou) podľa uvedeného zákona nekvalifikovalo dotknutý subjekt na poskytnutie podpory či už formou štátnej pomoci (výnos Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky č. 660/2014-100 o poskytovaní podpory v poľnohospodárstve, potravinárstve, lesnom hospodárstve a rybnom hospodárstve - oznámenie č. 368/2014 Z. z.), alebo

formou platby.

2.1.2. Podmienky pre poskytnutie podpory v poľnohospodárstve formou platby upravovalo nar. vl. č. 75/2015 Z. z. prijaté na základe Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1305/2013 zo 17. decembra 2013 o podpore rozvoja vidieka prostredníctvom Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV). Podmienky stanovené v nar. č. 75/2015 Z. z. z hľadiska vecného rozsahu pôsobnosti, účelu (predmetu úpravy), rozdielneho okruhu oprávnených subjektov, rozdielnej terminológie či sankčných mechanizmov nemenili obsah práv a povinností stanovených zákonom č. 189/2009 Z. z. Preto splnenie podmienky uvedenej v § 32 ods. 1 písm. a) nar. vl. č. 75/2015 Z. z. (mať v prvom roku trvania záväzku uzavretú zmluvu s inšpekčnou organizáciou najneskôr do 1. marca) nemožno považovať za rozporné (kolidujúce) s §-om 7 ods. 2 písm. a) zák. č. 189/2009 Z. z. PPA a MPaRV pri rozhodovaní o Jednotnej žiadosti žalobcu zo dňa 14. 05. 2015 správne aplikovali ustanovenia nar. č. 75/2015 Z. z., preto ich konanie nemožno považovať za porušenie pravidiel predpísaných právnymi normami ani za postup v rozpore s účelom zákona, úmyslom zákonodarcu či hmotnoprávnou logikou a základnými právnymi princípmi ako tvrdil v odvolaní žalobca.

2.2. Na nezaradenie žalobcu do opatrenia Ekologické poľnohospodárstvo PRV 2014-2020 (t. j. počas obdobia piatich rokov) nemalo vplyv, že povinnosť vyžadovanú v § 32 ods. 1 písm. a) nar. č. 75/2015 Z. z. (mať v prvom roku trvania záväzku uzavretú zmluvu s inšpekčnou organizáciou najneskôr do 1. marca) už žalobca v nasledujúcich rokoch (rok 2016 a 2017) splňal. Odvolací súd vysvetlil, že splnenie podmienok na poskytnutie podpory sa posudzovalo ku dňu podania žiadosti, ktorá sa podávala do termínu určeného vo výzve zverejnenej PPA na jej webovom sídle. V nasledujúcom období (v rokoch 2016 a 2017) PPA ďalšiu výzvu na podávanie žiadostí o poskytnutie podpory formou platby na EP nevyhlásila. Žalobca svoje nároky za roky 2015 - 2017 odvodzoval výlučne od Jednotnej žiadosti zo dňa 14. 05. 2015. Z rozhodnutia PPA zo dňa 31. 01. 2022 č. spisu 011146/2022/60664/2022/551 vyplýva, že žalobca podal novú Jednotnú žiadosť dňa 14. 05. 2021. Jej predmetom okrem žiadosti o poskytnutie platby formou platby na ekologické poľnohospodárstvo bola aj žiadosť o poskytnutie platby formou platby na agroenvironmentálne-klimatické opatrenia, ktorá bola PPA schválená. Závery súdu prvej inštancie o nedôvodnosti žalobcom uplatneného nároku i za obdobie rokov 2016 a 2017 sú vecne správne.

2.3. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a § 396 ods. 1 CSP. Úspešnou stranou odvolacieho konania bola žalovaná. Nakoľko z obsahu spisu vznik trov odvolacieho konania na strane žalovanej nevyplýval, odvolací súd v súlade s čl. 17 základných princípov Civilného sporového poriadku prihládol na procesnú ekonomiu a žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

3. Rozsudok odvolacieho súdu napadol žalobca dovolaním, pričom ako dovolacie dôvody označil dôvody upravené v § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku. Dovolací súd aplikoval ustanovenie § 124 CSP a posudzoval dovolanie podľa jeho obsahu snažiac sa na jednej strane autenticky porozumieť textu dovolania ako celku (viď nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 15/2021 alebo sp. zn. I. ÚS 336/2019), na druhej strane nenarušiť princíp rovnosti strán sporu neprípustným nahrádzaním procesnej aktivity strany sporu obligatórne zastúpenej advokátom a princíp právnej istoty nastolenej právoplatným a vykonateľným rozhodnutím súdu.

3.1. Uvedeným postupom dovolací súd vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP identifikoval, že dovolateľ videl porušenie svojho práva na spravodlivý proces v nedostatočnom odôvodnení rozsudku napadnutého dovolaním, v nepodaní návrhu na začatie konania o súlade právnych predpisov (Ústavnému súdu SR, pozn. dovolacieho súdu) a v nepodaní návrhu na začatie prejudiciálneho konania pred Súdny dvorom Európskej únie súdmi nižších inštancií bez odôvodnenia tohto postupu. Časť rozhodnutia odvolacieho súdu týkajúcu sa kolízie právnych noriem (zákona a nariadenia vlády) označil žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) za arbitrárnu a nepreskúmateľnú.

3.2. Ako právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b) CSP) dovolateľ vymedzil otázku cit.: „či bol zákonný postup orgánu verejnej moci, kedy tieto nesprávne posúdili kolíziu medzi ustanovením zákona (konkrétne § 7 ods. 2 písm. a) zákona č. 189/2009 Z. z.) a podzákonnou právnou úpravou (konkrétne § 32 ods. 1 písm. a) Nariadenie vlády č. 75/2015 Z. z.) a voči dovolateľovi vyvodili sankciu pre nesplnenie povinností z podzákonného právneho predpisu, ktorý bol v rozpore s

článkom 120 ods. 1 a 2 Ústavy SR a taktiež so zásadou *lex superior derogat legi inferiori*.“

4. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že sudy nižších inštancií sa dostatočne vysporiadali so všetkými relevantnými skutočnosťami a vec bola správne právne posúdená. Pre zaradenie žalobcu do opatrenia Ekologické poľnohospodárstvo v rámci Programu rozvoja vidieka 2014 - 2020 mal žalobca povinnosť registrácie v registri ekologickej poľnohospodárskej výroby najneskôr do 31. januára a povinnosť mať uzavretú zmluvu s inšpekčnou organizáciou najneskôr do 01. marca. Nariadenie vlády č. 75/2015 Z. z., ktoré nadobudlo účinnosť 15. apríla 2015, v § 59 ods. 4 explicitne ustanovuje, že podmienky ustanovené v § 32 ods. 1 písm. a) na účely záväzku plynúceho od 1. januára 2015 spĺňa ten žiadateľ o platbu na ekologické poľnohospodárstvo, ktorý bol najneskôr do 31. januára 2015 zaregistrovaný v registri ekologickej poľnohospodárskej výroby a ktorý najneskôr do 1. marca 2015 mal uzatvorenú zmluvu s inšpekčnou organizáciou. Žalobca podával žiadosť o poskytnutie podpory podľa § 32 ods. 1 t. j. o zaradenie do záväzku pri splnení podmienok aj výberových kritérií, v prvom roku 2015. Ak žiadosť o poskytnutie podpory bola zaradená do záväzku, žiadateľ podával súčasne aj žiadosť o platbu za rok 2015. V danom prípade žalobca nebol zaradený do záväzku v roku 2015, nemohol ani žiadať o platbu za roky 2016 a 2017. Žalobcovi muselo byť v čase podávania žiadosti o podporu dňa 15. mája 2015 zrejme, že nespĺňa podmienky oprávnenosti pre zaradenie do opatrenia platby na ekologické poľnohospodárstvo, ustanovené v § 32 a § 59 ods. 4 nar. č. 75/2015 Z. z. S otázkou retroaktivity, na ktorú poukazuje žalobca sa sudy v rozsudkoch dostatočne vysporiadali. Žalovaná vo vyjadrení poukázala aj na špecifiká dotačného systému, ktorý vo väčšine prípadov poskytnutie dotácie viaže na splnenie podmienok, ktoré malo nastať pred podaním žiadosti, niekedy v minulosti, teda spätne. Právo žalobcu nikdy neexistovalo, nakoľko nespĺnil zákonné podmienky na zaradenie jeho žiadosti do opatrenia platby za ekologické poľnohospodárstvo na rok 2015. Žalobcovu námietku, že mu škoda nebola spôsobená prijatím zák. č. 189/2009 Z. z. ani prijatím nariadenia č. 75/2015 Z. z., ale až následne, konaním PPA a MPRV SR, žalovaná označila za účelovú, odporujúcu názoru žalobcu, že právny predpis nižšej právnej sily (§ 32 ods. 1 písm. a) nar. č. 75/2015 Z. z.) nie je v súlade s právnym predpisom vyššej právnej sily (§ 7 ods. 2 písm. a) zákona č. 189/2009 Z. z.). Dovolateľ v dovolaní uviedol, že odvolací súd uvedený nesúlad posúdil sám ako predbežnú otázku, hoci sudy boli v tomto smere povinné postupovať v zmysle § 162 CSP, čo napĺňa dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP. Pokiaľ mal žalobca za to, že bolo potrebné vyriešiť prejudiciálnu otázku, túto námietku mohol vzniesť kedykoľvek v priebehu súdneho konania. V zmysle § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z. žalovaná nezodpovedá za údajný, žalobcom tvrdený rozpor nar. č. 75/2015 Z. z. a nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1305/2013. V zmysle ustálenej rozhodovacej praxe v prejednávanej veci súd nemal povinnosť zaoberať sa argumentmi žalobcu, ktoré vyhodnotil ako nepodstatné pre dané konanie, ani sa s nimi osobitne vysporiadavať. Nakoľko celý obsah dovolania smeruje len proti dôvodom rozhodnutia, podľa žalovanej je potrebné dovolanie žalobcu považovať podľa § 423 CSP za neprípustné. V závere vyjadrenia žalovaná navrhla, aby v prípade, ak dovolací súd dovolanie žalobcu podľa § 447 písm. f) CSP neodmietne z dôvodu, že nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi, aby ho podľa § 448 CSP ako nedôvodné zamietol. Náhradu trov dovolacieho konania si žalovaná neuplatnila.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP; ďalej tiež „dovolací súd“ alebo „najvyšší súd“) po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania. Bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je vzhľadom na uplatnený dovolací dôvod (§ 420 písm. f) CSP) prípustné, preto skúmal jeho dôvodnosť.

6. Vychádzajúc z textu dovolania obsahujúceho najmä polemiku a nesúhlas dovolateľa so závermi súdov nižších inštancií (napr. so závermi súdu prvej inštancie uvedenými v bodoch 22 až 25 odôvodnenia jeho rozsudku, ktoré dovolateľ kompletne v dovolaní odcitoval, nesúhlas so závermi súdov o neexistencii rozporu medzi zákonom a nariadením vlády, nesúhlas s výkladom pojmu nesprávne rozhodnutie) musí dovolací súd pripomenúť, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok (smerujúci proti právoplatným rozhodnutiam súdov), nie ďalšie odvolanie. Žiada sa tiež zdôrazniť, že dovolací súd nemôže v dovolacom konaní preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení z dôvodu, že nie je

oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie (porov. § 442 CSP, v zmysle ktorého dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd).

7. Podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v intenzite porušujúcej právo na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; jeho integrálnou súčasťou je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti jeho strán, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia a na jeho riadne odôvodnenie, zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

9. Porušením práva na spravodlivý proces v zmysle uvedeného ustanovenia zákona treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva.

10. Pod pojmom „procesný postup“ sa rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednania veci (to, ako súd viedol konanie alebo spor) znemožňujúca účastníkovi (strane sporu) realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní. Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritornú rozhodovaciu činnosť súdu. Postupom súdu možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. februára 2019 sp. zn. 2Cdo/225/2018).

11. K námietkam dovolateľa týkajúcim sa nedostatkov odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu treba uviesť, že jedným z princípov predstavujúcich súčasť práva na spravodlivý proces a vylučujúcich ľubovôľu pri rozhodovaní je aj povinnosť súdu svoje rozhodnutie náležite odôvodniť (§ 220, § 236, § 393 ods. 2 CSP, I. ÚS 243/2007), pritom starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli strany sporu. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí byť zrejмый vzťah medzi skutkovými zisteniami a právnymi závermi. Všeobecný súd musí súčasne vychádzať z materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov - od 01. 07. 2016 strán sporu (IV. ÚS 1/2002, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09, I. ÚS 501/11). Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne tými námietkami, argumentmi a návrhmi strán, ktoré majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II. ÚS 76/07, obdobne Kraska c/a Švajčiarsko z 29. apríla 1993, Sériá A, č. 254-B, str. 49, § 30). Aj judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva vyžaduje, aby v odôvodnení rozhodnutia bola daná špecifická odpoveď na argument, ktorý je pre rozhodnutie súdu rozhodujúci (Ruiz Torija c. Španielsko, Hiro Balani c. Španielsko, Georgiadis c. Grécko, Higgins c. Francúzsko).

12. Dovolací súd po oboznámení sa s obsahom súdneho spisu nemôže zdieľať názor dovolateľa, že v rozhodnutí odvolacieho súdu absentujú jeho dôvody. Naopak, rozsudok odvolacieho súdu spĺňa vyššie uvedené kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí, preto ho nemožno považovať za nepreskúmateľný, neodôvodnený, prípadne arbitrárny (svojvoľný). Potrebné je zdôrazniť, že prvoinstančné a odvolacie

konanie tvoria z hľadiska jeho predmetu jeden celok (m. m. IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09) a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Pritom platí, že súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Dovolací súd konštatuje, že súslednosti jednotlivých častí odôvodnenia a jeho obsahové náplne v prípade rozsudku súdu prvej inštancie aj rozsudku odvolacieho súdu súhrnne zakladajú ich zrozumiteľnosť aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Z odôvodnenia rozsudkov vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami týkajúcimi sa nenaplnenia podmienok vyžadovaných pre vyhovenie Jednotnej žiadosti žalobcu zo dňa 14. 05. 2015 o zaradenie do opatrenia platby na ekologické poľnohospodárstvo aj právnymi závermi obidvoch súdov o neexistencii nesprávneho úradného postupu žalovanej ako základnej podmienky priznania náhrady škody podľa zák. č. 514/2003 Z. z., keď argumentácia súdov je koherentná a rozhodnutie konzistentné, logické a presvedčivé.

12.1. Dovolateľ v dovolaní konkrétne uviedol, že odvolací súd sa nevysporiadal s odvolacou argumentáciou žalobcu voči argumentácii súdu prvej inštancie zo 60. bodu jeho rozsudku o kolízii právnych noriem. Tu dovolací súd poukazuje na to, že súd prvej inštancie sa v 60. bode odôvodnenia jeho rozsudku zaoberal skutočnosťami zhrnutými v bode 1.6. tohto rozhodnutia dovolacieho súdu, nielen žalobcom tvrdenou kolíziou právnych noriem. Odvolací súd sa ku kolízii právnych noriem uvádzanej žalobcom vyjadril v bodoch 23 a 24 odôvodnenia jeho rozsudku so záverom, že ku kolízii zákona ako právnej normy vyššej právnej sily a nariadenia vlády ako právnej normy nižšej právnej sily s ohľadom na rozdielny účel a predmet regulácie, okruh regulovaných subjektov, terminológiu, sankčné mechanizmy nedošlo. Vysvetlil, že splnenie podmienok na vykonávanie ekologického poľnohospodárstva (určených zákonom č. 189/2009 Z. z.) a splnenie podmienok na poberanie platby na ekologické poľnohospodárstvo (v zmysle nar. vl. 75/2015 Z. z.) je potrebné posudzovať samostatne. Splnenie podmienok pre výkon poľnohospodárskej činnosti v systéme ekologickej poľnohospodárskej výroby dotknutý subjekt priamo nekvalifikovalo na poskytnutie podpory formou štátnej pomoci, alebo formou platby. Podmienky poskytnutia podpory v poľnohospodárstve formou platby, ktoré nemenili obsah práv a povinností stanovených zákonom č. 189/2009 Z. z., upravovalo nar. č. 75/2015 Z. z. samostatne. Odvolací súd rezultoval, že cit.: „splnenie podmienky uvedenej v § 32 ods. 1 písm. a) nar. vl. č. 75/2015 Z. z. nemožno považovať za rozporné (kolidujúce) s ust. § 7 ods. 2 písm. a) zákona č. 189/2009 Z. z.“. Dovolací súd pre zjednodušenie uvádza, že ak chcel žalobca prevádzkovať ekologickú poľnohospodársku výrobu, mal povinnosť splniť požiadavky dané v zákone č. 189/2009 Z. z. a ak chcel navyše poberať priamu platbu na ekologické poľnohospodárstvo, bol povinný splniť podmienky jej poskytnutia dané nariadením č. 75/2015 Z. z. Vzhľadom na účinnosť tohto nariadenia (15. 04. 2015) a záväzok mať uzatvorenú zmluvu s inšpekčnou organizáciou, v prvom roku najneskôr do 1. marca, nemožno hovoriť, ako vysvetlili sudy nižších inštancií, ani o zakázanej retroaktivite právnej normy, pretože nariadenie stanovovalo podmienky peňažnej podpory formou priamej platby, na ktorú vznikol nárok až po 15. 04. 2015. Uvedené v súhrne znamená, že rozsudok odvolacieho súdu nie je ani arbitrárny. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu o arbitrárne rozhodnutie ide totiž najmä vtedy, ak je svojvoľné. Arbitrárne rozhodnutie je spravidla spojené s nedostatočným odôvodnením, avšak nemusí to tak byť nevyhnutne (I. ÚS 115/2020). Navyše, nemožno prehliadnuť, na čo poukázal aj žalobca už v odvolaní, že nariadenie č. 75/2015 Z. z. vydala vláda Slovenskej republiky podľa § 2 ods. 1 písm. k) zákona č. 19/2002 Z. z., ktorým sa ustanovujú podmienky vydávania aproximačných nariadení. Dovolací súd doplnia, že aj z uvedeného je zrejmé, že tento právny akt nižšej právnej sily (vo vzťahu k zák. č. 189/2009 Z. z.) nebol vydaný na vykonanie zák. č. 189/2009 Z. z. ani v jeho medziach, pretože reguluje úplne iný okruh právnych vzťahov.

12.2. Dovolateľ označil odôvodnenie odvolacieho súdu za nezákonné, pretože bolo potrebné sa vysporiadať s otázkou právomoci orgánov verejnej moci a súdu prvej inštancie rozhodovať o súlade právnych predpisov, alebo táto otázka mala byť zodpovedaná výlučne Ústavným súdom Slovenskej republiky. Z odvolania zo dňa 22. 11. 2022 žalobcu dovolací súd zistil, že žalobca uviedol: “V

prejednávanej veci podľa nášho názoru je v rozpore so základnými právnymi princípmi, pokiaľ PPA a MPArV uprednostnilo pri aplikácii právnych predpisov nariadenie vlády SR pred zákonom, ako právnym predpisom vyššej právnej sily. Žalobcovi je dostatočne zrejmé, že ani PPA a ani MPArV nie sú oprávnené rozhodnúť o tom, že nariadenie vlády SR je v rozpore so zákonom. Uvedená právomoc patrí výlučne Ústavnému súdu SR podľa článku 125 odsek 1 písm. b) Ústavy SR“. Podľa názoru dovolacieho súdu ide o konštatovanie, nie odvolaciu námietku, na ktorú by mal odvolací súd poskytnúť špecifickú odpoveď. Žalobca v odvolaní označil za nesprávny záver súdu prvej inštancie: „..... aj v prípade konfliktu označených právnych úprav, by postup žalovanej bez toho, aby Ústavný súd SR vyslovil rozpor predpisu nižšej právnej sily s právnym predpisom vyššej právnej sily, nemohol byť iný“. Žalobca v odvolaní doplnil, že aj bez zverejnenia nálezu Ústavného súdu SR o rozpore právnych predpisov, sú všetky orgány verejnej moci povinné pri aplikácii právnych predpisov postupovať v súlade s Ústavou SR a sú povinné uprednostňovať tzv. ústavne konformný výklad právnych predpisov. Z dôvodu, že v konaní nebola zistená kolízia právneho predpisu vyššej právnej sily s právnou normou nižšej právnej sily dovolací súd uzatvára, že ani na túto argumentáciu žalobcu v pozícii odvolateľa nebolo potrebné v odvolacom konaní odpovedať.

12.3. Súd nižších inštancií sa riadne a zrozumiteľne vysporiadali aj s odvolacou námietkou žalobcu, týkajúcou sa splnenia dotačných podmienok poskytnutia podpory formou priamej platby pre roky 2016 a 2017. Odvolací súd v bode 25 odôvodnenia jeho rozsudku uviedol, že žalobca nesplnil podmienky na základe jeho žiadosti zo dňa 14. 05. 2015 a nebol zaradený do opatrenia Ekologické poľnohospodárstvo PRV 2014-2020, teda do programu poskytnutia podpory počas obdobia piatich rokov, na čo splnenie podmienky uvedenej v ust. § 32 ods. 1 písm. a) nar. vl. č. 75/2015 Z. z. v nasledujúcich rokoch (rok 2016 a 2017) nemalo vplyv. Splnenie podmienok o poskytnutie podpory bolo posudzované ku dňu podania žiadosti do termínu určeného vo výzve zverejnenej PPA na jej webovom sídle. V nasledujúcom období (rokov 2016 a 2017) PPA ďalšiu výzvu na podávanie žiadostí o poskytnutie podpory formou platby na EP nevyhlásila. Dovolací súd doplnia, že tieto závery nie sú svojvoľné, ale vyplývajú z ust. § 1 ods. 1 písm. d) a § 2 ods. 1 nar. č. 75/2015. Žalobca požiadal o poskytnutie podpory podľa osobitného predpisu (ktorým v zmysle poznámky č. 1 bolo Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1305/2013 zo 17. decembra 2013 o podpore rozvoja vidieka prostredníctvom Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV) a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1698/2005 (Ú. v. EÚ L 347 20. 12. 2013) v platnom znení, nie zákon č. 189/2009 Z. z.) na ekologické poľnohospodárstvo (písm. d) §-u 1 ods. 1 nar. č. 75/2015 Z. z.), preto ho stíhala povinnosť plniť podmienky poskytnutia podpory počas piatich rokov odo dňa začiatku plynutia záväzku (t. j. od prvého dňa päťročnej lehoty, nie dodatočne) ako vyplýva z § 2 ods. 1 nar. č. 75/2015, cit: „Žiadateľ o poskytnutie podpory podľa § 1 ods. 1 písm. c), d) a f) sa zaväzuje plniť podmienky poskytnutia podpory počas piatich rokov odo dňa začiatku plynutia záväzku. Trvanie záväzku možno predĺžiť podľa osobitného predpisu.“

13. Porušenie svojho práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP videl dovolateľ aj v nepodaní návrhu na začatie konania o súlade právnych predpisov Ústavnému súdu SR a v nepodaní návrhu na začatie prejudiciálneho konania pred Súdnym dvorom Európskej únie súdmi nižších inštancií bez odôvodnenia tohto postupu.

13.1. Podľa § 162 ods. 1 písm. b), c) Civilného sporového poriadku súd konanie preruší, ak pred rozhodnutím vo veci dospel k záveru, že b) sú splnené podmienky na konanie o súlade právnych predpisov; v tom prípade podá Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) návrh na začatie konania, c) podal návrh na začatie prejudiciálneho konania pred Súdnym dvorom Európskej únie podľa medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná; uznesenie o návrhu na začatie prejudiciálneho konania súd bezodkladne doručí ministerstvu spravodlivosti. V nadväznosti na § 193 CSP ustanovenie § 162 ods. 1 CSP upravuje obligatórne prerušenie konania. Ide o prípady, keď súd pred rozhodnutím vo veci dôjde k záveru, že sú splnené podmienky na konanie o súlade právnych predpisov a podá Ústavnému súdu Slovenskej republiky návrh na začatie tohto typu konania, alebo o prípady, v ktorých podal návrh na začatie prejudiciálneho konania pred Súdnym dvorom Európskej únie (týkajúci sa výkladu normy práva Európskej únie, ak to považuje za potrebné na rozhodnutie sporu, o ktorom koná, prípadne ak má pochybnosti o platnosti aktu inštitúcie, orgánu, úradu alebo agentúry Európskej únie). V posudzovanom spore súdy nižších inštancií z dôvodov vysvetlených vyššie takúto

potrebu nezistili a s odôvodnením ich postupu sa stotožňuje aj dovolací súd. V zmysle nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky z 28. júla 2022 sp. zn. III. ÚS 251/2022 je súd oslobodený od povinnosti predložiť prejudiciálnu otázku Súdnemu dvoru Európskej únie len v troch situáciách - ak položená otázka nie je relevantná, ak predmetné ustanovenie práva Únie už bolo predmetom výkladu zo strany Súdneho dvora (*acte éclairé*) a ak správny výklad práva Únie sa javí byť taký jasný, že neponecháva miesto pre žiadne primerané pochybnosti (*acte clair*). V posudzovanom spore nedošlo ku kolízii (vnútroštátnej) právnej normy vyššieho stupňa právnej sily s podzákonnou právnou normou nižšej právnej sily, ani k potrebe výkladu práva Európskej únie, keď žalobca ani netvrdil, ktorá konkrétna relevantná otázka by mala byť predmetom výkladu práva Európskej únie v prejudiciálnom konaní.

14. Dovolací súd po zistení, že konanie pred súdom prvej inštancie ani konanie pred odvolacím súdom nebolo postihnuté dovolateľom namietanou vadou vyplývajúcou z § 420 písm. f) CSP pristúpil k posúdeniu dovolania z hľadiska ďalšieho uplatneného dovolacieho dôvodu - nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom.

15. Dovolateľ podal dovolanie z dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Musí ísť o otázku právnú, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. b) CSP by dovolateľ mal a) konkretizovať právnú otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b) vysvetliť potrebu, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil a c) uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená.

16. Žalobca v procesnom postavení dovolateľa za právnú otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b) CSP) dovolateľ vymedzil otázku, cit.: „či bol zákonný postup orgánu verejnej moci, kedy tieto nesprávne posúdili kolíziu medzi ustanovením zákona (konkrétne § 7 ods. 2 písm. a) zákona č. 189/2009 Z. z.) a podzákonnou právnou úpravou (konkrétne § 32 ods. 1 písm. a) Nariadenie vlády č. 75/2015 Z. z.) a voči dovolateľovi vyvodili sankciu pre nesplnenie povinností z podzákonného právneho predpisu, ktorý bol v rozpore s článkom 120 ods. 1 a 2 Ústavy SR a taktiež so zásadou *lex superior derogat legi inferiori*.“

17. Dovolací súd konštatuje, že touto dovolateľom predostretou dovolacou otázkou sa súd prvej inštancie ani odvolací súd nezaoberali, čo vyplýva z obsahu ich rozhodnutí. Súd nezistil kolíziu právnych noriem (dovolateľ nenastolil dovolaciu právnú otázku smerujúcu k posúdeniu správnosti takéhoto právneho posúdenia v zmysle § 421 ods. 1 CSP, namietal iba nedostatok riadneho odôvodnenia podľa § 420 písm. f) CSP), neuložili žalobcovi sankciu (predmetom konania bolo zaplatenie peňažného plnenia, nie rozhodovanie o sankcii), nekonštatovali (a v rámci svojej právomoci ani nemohli, ako vysvetlili) rozpor podzákonnej právnej normy s Ústavou Slovenskej republiky ani porušenie zásady *lex superior derogat legi inferiori* (ani správnosť tohto právneho záveru žalobca neučinil predmetom dovolacieho konania tak ako má na mysli § 421 CSP, keď v tejto súvislosti namietol iba nedostatočné odôvodnenie rozsudkov súdov nižších inštancií podľa § 420 písm. f) CSP). Napriek tomu, že najvyšší súd sa striktné nezameral len na to, či dovolateľ vymedzil prípustnosť dovolania formálne na konkrétnom riadku svojho podania, ale do úvahy bral aj dovolací dôvod (§ 432 CSP, aby mohol následne posúdiť, či od tejto otázky záviselo napadnuté rozhodnutie a či ide o otázku, ktorá napĺňa niektorú z hypotéz zakotvených v písm. a) až c) §-u 421 ods. 1 CSP (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 468/2023) dospel k záveru, že zodpovedanie danej otázky dovolacím súdom by potom nevedlo k zrušeniu alebo zmene dovolaním napadnutého rozhodnutia, nakoľko odvolací súd (a ani súd prvej inštancie) na nej nezaložili svoje rozhodnutia. Cieľom konania pred dovolacím súdom je poskytnúť dotknutej strane reálnu ochranu jej práva, nie riešiť teoretické alebo akademické otázky. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska § 421 ods. 1 CSP.

18. Dovolací súd potom na základe dôvodov uvedených dovolateľom (ktorými je striktne v zmysle § 440 CSP viazaný) dospel k záveru, že dovolateľ v dovolaní nevymedzil právnu otázku, na ktorej riešení odvolací súd založil svoje rozhodnutie (§ 421 ods. 1 písm. b) CSP). Vzhľadom na súčasne uplatnený dovolací dôvod spočívajúci v tvrdenej a dovolacím súdom nezistenej existencii vady zmätočnosti (§ 420 písm. f) CSP) dovolací súd dovolanie podľa § 448 CSP ako celok zamietol.

19. V dovolacom konaní úspešnej žalovanej dovolací súd nepriznal náhradu trov dovolacieho konania voči žalobcovi, pretože si jej prisúdenie neuplatnila (§ 255 ods. 1 CSP).

20. Tento rozsudok prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.